

2.2.2022

Vero-osasto

Energiaverotuksen tiekartan ohry, 3. kokous

Aika 2.2.2022 klo 12.30-14.12

Paikka Teams-kokous

Osallistujat Järvikare Terhi (VM, pj.), Cederlöf Magnus (YM), Kuuva Petteri (TEM), Reskola Veli-Pekka (MMM), Sandell Merja (VM), Forsström Juha (VTT, siht.), Koreneff Göran (VTT, siht.), Alatalo Emmi (VM, tekn. siht.)

Muut osallistujat Koljonen Tiina (VTT)

1. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.32. Esityslista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen (13.1.2022) pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Skenaariot

Tiina Koljonen (VTT) kertoi, että laskelmia ei ole vielä päästy aloittamaan. Nyt on kuitenkin enää käymättä läpi peruslähtökohdat skenaario-oletuksista. Tämän jälkeen laskelmien teko voi alkaa.

Koljonen esitteli käytettävää perusskenaariota. Tarkoituksena on käyttää HIISI-hankkeen "WEM-S"-skenaariota, johon laitetaan päälle sellaiset keskeiset asiat, joista on jo hallituksessa sovittu (Liite 1). Kehitetyn uuden perus- eli "WEM"-skenaariot verotusmallia vaihtelemalla on tarkoitus tarkastella eri verovaihtoehtojen vaikutuksia esim. kasvihuonekaasupäästöihin, energijärjestelmän kehitykseen ja verokertymiin.

EU:n päästökauppajärjestelmässä jako EU:n päästökauppa- ja taakanjakosektorien kesken perustuu nykyiseen jakoon. Yleisoletuksena laskennalle on EU-tason kokonaispäästövähennys 55 % vuoden 1990 tasoon nähden. Päästökauppa- ja taakanjakosektorien KHK-päästöurat ovat laskelmien tulos.

Käytettävässä "WEM"-vertailuskenaariossa on voimassa seuraavat asiat:

- Sähkönkäytön verotus veroluokka 2:n osalta kuten vuonna 2021. Veroluokka 2:een sisällytetään kaukolämmön lämpöpumput ja sähkökattilat sekä konesalit.
- Lämmitys-, voimalaitos- tai työkonekäyttöön tarkoitettujen polttoaineiden verot vuonna 2021 voimassa olleiden verojen mukaan
- CHP-tuotannon veroalennus säilyy
- Energiaintensiivisille yrityksille maksettavasta polttoaineiden energiaveron palautuksesta luovutaan vaiheittain vuosina 2021-2024. Maatalousyrittäjille maksettavat energiaverojen palautukset säilyvät,
- Rakennusten erillislämmityksessä käytettävälle kevyelle polttoöljylle ja työkoneiden polttoöljylle bionesteen 10 %:n jakeluvelvoite 2030 mennessä (vaikka budjettiriihessä päätetty nostaa 30 %:iin)
- Sähköautojen lukumäärä vähintään 600 000 vuonna 2030 liikenteen perusennusteen mukaisesti.
- Muutokset uudisrakentamisen ja korjausrakentamisen energiatehokkuusvaatimuksiin kuten HIISI-WEM-skenaariossa, mutta Magnus Cederlöf lupasi tarkistaa tämän vielä YM:n asiantuntijoilta.
- Maatalouden KHK-päästöoletukset HIISI-WEM:n mukaan
- Jätesektori HIISI-WEM:n mukaan
- Työkonesektori HIISI-WEM:n mukaan

Muita huomioita yllä olevien lisäksi keskeisiä huomioita ovat:

- Mineraaliöljynjalostuksen vety- ja CCS-investoinnit kuten HIISI-WEM:ssä, mutta investoinnit sallitaan mallin optimoinnin kautta
- Muutkin mahdolliset vetyinvestoinnit, kuten terästeollisuuden vetypelkistys, mallin optimoinnin kautta
- Turpeen alasajo HIISI-oletuksia nopeampaa, eli kuten HIISI-jatkoselvityksen päivitetystä WEM-skenaariossa.
- Biodiesel- ja etanolilaitosten investintioletukset samat kuin HIISI-jatkoselvityksessä
- Päätetyt tuulivoimainvestoinnit Tuulivoimayhdistyksen 2022 –tietojen mukaan

”WEM”-vertailuskenaariosta käytiin osallistujien kesken keskustelua. Keskusteltiin siitä, että maltillisen vertailuskenaarion avulla päästäisiin näkemään, minkälainen vaikutus veromalleilla, kuten fossiilisten polttoaineiden valmisteverojen korotuksilla olisi mm. päästökehitykseen. Todettiin, että esitetty malli vaikuttaa hyvältä.

4. Vedyn ja sähköpolttoaineiden tuotannon verottaminen

Göran Koreneff (VTT) esitteli vetyyn ja sähköpolttoaineiden verotukseen liittyviä peruseriaatteita, nykytilannetta sekä eri ratkaisuvaihtoehtoja. (Liite 1).

Käytiin keskustelua esityksen perusteella. Todettiin, että tällä hetkellä vetyketjua verotetaan sekä tuotantovaiheessa (elektrolyysissä käytettävä sähkö) että loppukulutusvaiheessa (sähköpolttoaineet), mutta tavoitteena tulisi olla energian verottaminen vain kertaalleen. Lähtökohtaisena ratkaisuna nyt kehitettävissä veromalleissa verotettaisiin ainoastaan veroketjujen loppupäitä. Vedyn valmistukseen käytettävä sähkö olisi siis verotonta, mutta vety verollista, ellei vetyä käytettäisi (sähkö)polttoaineiden valmistukseen, jolloin vasta sähköpolttoaineita verotettaisiin. Keskusteltiin siitä, pitäisikö kuitenkin lannoitteen valmistuksessa käytettävän raaka-ainevedyn elektrolyyserituotannon sähköön kulutusta verottaa, koska muuten ketju olisi energiaveroton alusta loppuun (lannoitteiden valmistusta ilman tyyppä ja vedystä ei kuitenkaan ole toistaiseksi mallinnettu). Yhteistuotannon savukaasuista talteenotettua hukkalämpöä vastaavaa polttoainemäärää ei veroteta Suomessa, mikäli hukkalämpö priimataan voimalaitosalueella olevalla lämpöpumpulla. Myöskään mustalipeää ei veroteta eikä se sisälly veropohjaan myöskään energiadirektiiviehdotuksessa. Projektin verotarkastelussa ei mustalipeän tai raaka-ainekäytön verotusta tulla tarkastelemaan. Käytettävää terminologiaa (raaka-ainekäyttö, ensikäyttö) olisi hyvä täsmentää kautta linjan raportoinnissa.

5. Veromallit

Juha Forsström (VTT) esitteli eri veromalleja. (Liite1).

Käytiin keskustelua veromalleista. Todettiin, että laskelmissa biomassoista metsähake olisi verollinen mutta metsäteollisuuden sivuvirrat ja mustalipeä olisivat edelleen verottomia. Sähkö, vety ja sähköpolttoaineet verotettaisiin tuotantoketjussa vain kertaalleen.

Varmistettiin, että lopulliseen raporttiin tulee energiaverotuksen veropohjan, rakenteiden, tason ja verotukien arviointia laskelmien lisäksi. Keskusteltiin siitä, että loppuraporttiin toivotaan myös sanallisia analyysejä tulosten selittämiseksi.

Raportissa olisi hyvä mainita, että veromallit eivät välttämättä ole sellaisenaan toteutettavissa, vaan niihin voi liittyä verotusteknisiä tai EU-oikeudellisia rajoitteita.

6. Muut esille tulevat asiat ja seuraava kokous

Todettiin, että työ on edistynyt hyvin. Seuraava kokous ajoitetaan niin, että siihen mennessä on laskelmia saatu valmiiksi.

Päätettiin, että seuraavat kokoukset järjestetään to 17.2.2022 klo 9.00-11.00 laskelmien läpikäyntiä varten ja to 3.3.2022 klo 9.00-11.00, jota ennen tutkijat toimittavat ohjausryhmälle raporttiluonnoksen kirjallisesti. Emmi Alatalo (VM) lähettää kalenterikutsut.

Sovittiin alustavasti, että tiekartta julkaistaisiin to 10.3. klo 9.30, tai vaihtoehtoisesti sitä seuraavalla viikolla, jolloin paikalla olisi myös raportin tekijä Juha Forsström. VM:n väki selvittää asiaa viestinnän kanssa.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.12.

Liitteet:

Liite 1. VTT:n esitysmateriaali

Liite 2. Teams-keskustelu